

บทความพิเศษ

การเตรียมตัวร่ำรวยจากผลิตภัณฑ์ธุรกิจพลังงานสีเขียวเข้าสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน Preparing for Wealth from Green Energy Business Products contribute to the Sustainable Development

วิชุดา อยู่ยงค์

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

18/18 ถนนเทพรัตน กม.18 ต.บางโฉลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

Wichuta Youyong

Faculty of Business Administration, Huachiew Chalermprakiet University

18/18 Bangna-Trad Highway (KM. 18), Bang Chalong, Bang Phli District,

Samut Prakan, Province 10540

E-mail Address: wichuta.hcu@gmail.com

บทนำ

กระแสมหาเศรษฐีในวงการพลังงานสีเขียวซึ่งความสนใจในพลังงานสะอาดหรือพลังงานสีเขียวกำลังเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะในแง่ของการวางแผนลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้า ซึ่งประธานาธิบดี Joe Biden ได้ตั้งแผนลงทุนที่มีมูลค่าถึง 1.74 แสนล้านเหรียญ โดยเน้นการสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย (อิสรียะ ไพร์พายุฤทธิ์, 2564) และการยึดมั่นในเป้าหมายที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้เหลือศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2035 ได้เป็นแรงผลักดันที่สำคัญ ทำให้การเพิ่มขึ้นของมูลค่าความมั่งคั่งของมหาเศรษฐีจากธุรกิจพลังงานสีเขียว โดยบริษัท Contemporary Amperex Technology Co., Limited ซึ่งเป็นผู้ผลิตแบตเตอรี่รถยนต์ไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่สุดในโลก เป็นผู้นำในการตอบรับต่อกระแสนี้ และมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนความสำเร็จของพลังงานสีเขียวและยั่งยืน

มหาเศรษฐีที่มีความร่ำรวยสูงที่สุดในวงการพลังงานสีเขียวคือ Elon Musk, CEO ของบริษัท Tesla ที่ครองตำแหน่งมหาเศรษฐีผู้ร่ำรวยที่สุดของโลก หลังจากที่หุ้นของธุรกิจรถยนต์ไฟฟ้าปรับตัวขึ้นอย่างประวัติการณ์ ในขณะเดียวกัน Elon Musk ยังคงครองตำแหน่งมหาเศรษฐีอันดับ 3 ของโลกต่อจาก Jeff Bezos ของ Amazon

และ Bernard Arnault ของ LVMH โดยมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิที่ประมาณ 1.806 แสนล้านเหรียญ (Forbes Thailand, 2566)

ในขณะเดียวกันฝั่งทางแถบเอเชีย 2 ใน 3 ของมหาเศรษฐีพลังงานสีเขียวเป็นพลเมืองชาวจีน ประเทศจีนที่มีประชากรมากที่สุดในโลกกำลังก้าวข้ามไปในทิศทางของการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าและพลังงานทดแทนภายในประเทศมาเป็นระยะเวลานานมีเป้าหมายที่ชัดเจน “ความเป็นกลางทางคาร์บอน” โดยวางเป้าหมายลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิให้เป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2060 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะ 5 ปี ฉบับที่ 14 (CRI online, 2564) นักวิชาการชาวจีนศาสตราจารย์ Cao Renxian เข้าร่วมเป็นมหาเศรษฐีเป็นผู้นำด้านการวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมการผลิตอินเวอร์เตอร์ที่สามารถแปลงไฟฟ้ากระแสตรงจากแผงโซลาร์เป็นกระแสสลับโดย Sungrow Power Supply

สำหรับประเทศไทยมหาเศรษฐีธุรกิจพลังงานสีเขียว ในแวดวงธุรกิจพลังงานที่รู้จักกันดีนายสาริษฐ์ รัตนาวะดี เจ้าของ Gulf Energy มูลค่าทรัพย์สินสุทธิ 1.13 หมื่นล้านเหรียญ บริษัทขยายความยิ่งใหญ่ทางธุรกิจไปลงทุนในโรงงานไฟฟ้าหลายแห่งในประเทศเวียดนาม อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และโอมาน อีกหนึ่งนักธุรกิจที่เป็นมหาเศรษฐีด้านพลังงานสีเขียวคือ นายสมโภชน์ อาหุนัย ได้ดำเนินธุรกิจแบบครบวงจร อาทิเช่น ธุรกิจจากพลังแสงอาทิตย์ ธุรกิจจากพลังงานลม ธุรกิจไปโอดีเซล ธุรกิจโรงไฟฟ้า รวมทั้งธุรกิจพัฒนาผลิตแบตเตอรี่ ซึ่งปีพ.ศ. 2566 บริษัทประกาศนโยบายแผนการดำเนินธุรกิจคาดว่าจะมีรายได้รวมราว 3,000 ล้านบาท (สยามรัฐ, 2566)

นอกจากนี้ยังมีมหาเศรษฐีรายอื่นที่ได้เข้าสู่อุตสาหกรรมพลังงานสีเขียว อาทิเช่น Aloys Wobben ชาวเยอรมันที่เป็นที่รู้จักในนาม Mr. Wind ผู้ก่อตั้งของ Wobben's Enercon ซึ่งเป็นหนึ่งในบริษัทผู้ผลิตกังหันลมขนาดใหญ่ที่สุดในโลก บริษัทนี้มียอดขายต่อปีประมาณ 4 พันล้านบาท Jose Elias ก่อตั้ง Audax Renovables ธุรกิจกังหันลมในสเปน ฝรั่งเศส และโปแลนด์ ซึ่งบริษัทกำลังพัฒนาโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ในสเปน โปรตุเกส และอิตาลี

ผลิตภัณฑ์ธุรกิจพลังงานสีเขียว

พลังงานสีเขียวหรือพลังงานสะอาด (Green Energy or Clean Energy) คือแหล่งพลังงานที่สร้างผลิตภัณฑ์พลังงานโดยมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด มีการลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสารปนเปื้อนที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ หรือไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีความยั่งยืนในการให้พลังงานในระยะยาว นามแฝงพลังงานสีเขียวที่รู้จักกันได้แก่ พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Energy) ใช้การแปลงแสงอาทิตย์เป็นไฟฟ้า โดยใช้เซลล์แสงอาทิตย์ (solar cells) เพื่อผลิตไฟฟ้า พลังงานลม (Wind Energy) ใช้กระแสลมเพื่อสร้างกำลังไฟฟ้า ใช้เครื่อง wind turbines ในการแปลงพลังงานลมเป็นไฟฟ้า พลังงานน้ำ (Hydropower) ใช้การ

ไหลของน้ำไหลผ่านเครื่องแปลงเพื่อสร้างกำลังไฟฟ้า พลังงานความร้อนใต้พิภพ (Geothermal Energy) ใช้ความร้อนจากใต้ดินในการสร้างไฟฟ้า หรือให้ความร้อน พลังงานน้ำขึ้นน้ำลง (Tidal Energy) ใช้คลื่นทะเล และการเคลื่อนไหวของน้ำทะเลโดยอาศัยความแตกต่างระหว่างระดับความสูงของน้ำในการผลิตไฟฟ้า พลังงานไฟฟ้าจากการเผาไหม้ขยะ (Waste-to-Energy) ใช้การเผาไหม้ขยะเพื่อสร้างพลังงานไฟฟ้า

พลังงานสีเขียวมีความสำคัญมากในการสร้างกระแสธุรกิจที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน ทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และใช้พลังงานทดแทนเป็นที่สำคัญคือขั้นตอนที่ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ธุรกิจพลังงานสีเขียว โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. การวิจัยและวิเคราะห์ ศึกษาความต้องการเพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของตลาดที่มีความต้องการต่อผลิตภัณฑ์พลังงานสีเขียว ทราบถึงความต้องการของลูกค้าที่รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถวิเคราะห์ความสามารถของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์พลังงานสีเขียวในการผลิต การจัดหาวัสดุ และการทำการตลาด

2. การพัฒนาและออกแบบ การใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น เทคโนโลยีการเก็บพลังงานทดแทน การใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือการพัฒนาเทคโนโลยีการลดการใช้ทรัพยากร พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพโดยการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพในการใช้พลังงานคุ้มค่า และสามารถรองรับความต้องการของลูกค้าได้อย่างเหมาะสม

3. การทดสอบและประเมินซึ่งการทดสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ในการใช้งาน รวมถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม การประเมินผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรทั้งด้านความปลอดภัย ประสิทธิภาพ และความพึงพอใจของลูกค้าก่อนดำเนินการผลิต

4. การจัดหาวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการผลิตเกิดการสร้างกระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดการใช้พลังงาน

5. การตลาดและการขายมีวางแผนการตลาดที่เน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการผลิตภัณฑ์พลังงานสีเขียว การสร้างการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ที่เน้นการส่งเสริมและการบริโภคที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผลิตภัณฑ์ธุรกิจพลังงานสีเขียวเริ่มต้นตั้งแต่การวางแผนและปลูกจิตสำนึกที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการติดตาม และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ธุรกิจสามารถประสบความสำเร็จในการเป็น ธุรกิจคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Business) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าธุรกิจพลังงานสีเขียว เพื่อเพิ่มสามารถแข่งขันแบ่งสัดส่วนทางการตลาดได้อย่างยั่งยืนในตลาดสีเขียว

การเปิดตัวความเป็นผู้นำทางธุรกิจพลังงานสีเขียว มีการริเริ่มเชิงนโยบายในระดับสากลหลากหลายมากขึ้น อาทิเช่น กฎหมายสมัชชามลรัฐแคลิฟอร์เนียฉบับที่ 32 เป็นมลรัฐแรก ในการให้ความสำคัญการปล่อยคาร์บอน

ของการควบคุมบังคับใช้ทั้งเศรษฐกิจ สำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อมสหรัฐอเมริกา (Environmental Protection Agency; EPA) การจัดการคาร์บอนไดออกไซด์ ออกกฎหมายกำกับดูแล (สถณี อาชวานันทกุล, 2557) การประเมินการปล่อยคาร์บอนด้วยการจัดทำรอยเท้าคาร์บอน หรือ Carbon Footprint ซึ่งเป็นหนึ่งกระบวนการที่สำคัญต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อเข้าสู่การเป็นผู้นำทางธุรกิจพลังงานสีเขียว มีรูปแบบการจัดการสองด้าน ด้านแรกคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ชิ้นส่วน และการใช้งานเพื่อกำจัดผลิตภัณฑ์หลังใช้ ส่วนที่สองด้านองค์กร การใช้พลังงาน การกำจัดของเสีย และระบบขนส่ง วิธีการลดการปล่อยคาร์บอนในธุรกิจที่ไม่ต้องชดเชยคาร์บอน มีกระบวนการซื้อคาร์บอนเครดิตเรียกว่า การชดเชยคาร์บอน หรือ Carbon Offset ได้บางส่วนและยังคงเหลือปริมาณการปล่อยคาร์บอนอยู่ส่วนหนึ่ง อนึ่งหากสามารถชดเชยได้ทั้งหมดเรียกว่า การดูดกลับ หรือ Carbon Neutral ที่การปล่อยคาร์บอนออกไปทั้งหมด โดยมีวิธีการดังนี้การซื้อคาร์บอนเครดิตจากธุรกิจอื่นจากการเทียบปริมาณการปล่อยคาร์บอน การใช้พลังงานทดแทน การใช้เทคโนโลยีการดักจับคาร์บอน และนำกลับมาเก็บใต้พื้นดินการปลูกป่าเพิ่มแหล่งดูดซับคาร์บอน

การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นธุรกิจพลังงานสีเขียว เป็นขั้นตอนที่สำคัญสำหรับธุรกิจขนาดเล็กและกลาง (SME) ที่ต้องการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันในทิศทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เริ่มจากขั้นตอนการวิเคราะห์ และประเมินการใช้พลังงานตรวจสอบการใช้พลังงานของธุรกิจปัจจุบัน โดยสำรวจการใช้ไฟฟ้า น้ำ และพลังงานอื่น ๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต พิจารณาทางเลือกที่จะเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานหรือใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน ต่อมาติดตามประเมินผล และวิเคราะห์ปริมาณการปล่อยคาร์บอนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของธุรกิจ อย่างไรก็ตามการดำเนินธุรกิจสีเขียวควรพิจารณาในประเด็นต่างๆ ดังนี้ การลงทุนในเทคโนโลยีที่ช่วยลดการปล่อยคาร์บอน เช่น การใช้พลังงานทดแทน การนำเข้าเทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือการใช้เทคโนโลยีดีต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้นการพัฒนากลยุทธ์ที่ช่วยลดการใช้วัสดุ อาทิเช่น การตั้งเป้าหมายในการลดการใช้วัสดุที่ไม่จำเป็น การใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือการใช้วัสดุที่สามารถรีไซเคิล เป็นต้น การสร้างสินค้าและบริการที่มีระบบการจัดการที่ปรับปรุงกระบวนการผลิตที่ทำให้มีความยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมต่อสังคม

ธุรกิจพลังงานสีเขียว

ธุรกิจพลังงานสีเขียวหรือ Green Business เป็นแนวทางที่ก้าวไปข้างหน้าในโลกธุรกิจที่กำลังเข้าสู่ยุคที่มีความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม กลายเป็นหัวใจสำคัญของกิจการ การเตรียมตัวเข้าสู่ธุรกิจพลังงานสีเขียวไม่เพียงแต่เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับธุรกิจเท่านั้น แต่ยังก้าวเข้าสู่เส้นทางที่การทำธุรกิจถูกต้องต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ซึ่งมีประโยชน์ทั้งในด้านการเสริมสร้างความเชื่อมั่นของลูกค้า และด้านการพัฒนาทางธุรกิจให้ยั่งยืนยาวนาน การเตรียมตัวเริ่มต้นจากการศึกษาและทำความเข้าใจถึงหลักการและความต้องการของ

ธุรกิจสีเขียว สร้างความตระหนักและการรับรู้ถึงประโยชน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการทำธุรกิจที่ยั่งยืน การวางแผนก่อนการทำธุรกิจสีเขียวเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เนื่องจากการต้องปรับเปลี่ยนและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายทั้งทางด้านการเงินการลงทุนและผลิตภัณฑ์หรือบริการจะช่วยให้ธุรกิจมีการดำเนินการที่ถูกต้องตามแผนการ มีแนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในลักษณะของธุรกิจพลังงานสีเขียว การลงทุนในเทคโนโลยีที่ลดการใช้พลังงานหรือมีผลต่อสิ่งแวดล้อมในทุกขั้นตอนของการผลิตจะช่วยลดราคาทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำธุรกิจเพื่อให้เข้ากับหลักการสีเขียว ไม่เพียงเพื่อการผลิตที่มีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแต่ยังเพื่อสร้างความยั่งยืนในระยะยาวการสื่อสารถึงลูกค้าเกี่ยวกับความยั่งยืนของธุรกิจมีความสำคัญมาก การสร้างแบรนด์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถช่วยให้ธุรกิจของคุณมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ต้องการของลูกค้า

ตลาดกำลังมาเทรนคนยุคหัวใจสีเขียว การสะท้อนของสังคมเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม การสนใจในผลิตภัณฑ์หรือบริการในยุคต่าง ๆ อย่างชัดเจน อาทิเช่น ยุคเบบี้บูมเมอร์ เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีแนวคิดอุดมการณ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ทศนคติที่ดีถ่ายทอดสู่ลูกหลาน เจเนอเรชั่น X เป็นกลุ่มลูกค้าที่จับตามองโลกและสังคมรับรู้สิ่งแวดล้อมผ่านการเรียนรู้ทางสังคม การศึกษาและการเมือง เจเนอเรชั่น Y เป็นกลุ่มลูกค้าเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อดิจิทัลมีอิสระทางความคิดเข้าถึงได้ทั่วโลก เจเนอเรชั่น Z เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีความกลมกลืนด้านสิ่งแวดล้อมเข้าสู่ส่วนหนึ่งของวงจรชีวิต กลุ่มคนเหล่านี้มองเรื่องสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน (วีระ มานะรายสมบัติ, 2554)

ประโยชน์ของธุรกิจสีเขียว

การใช้พลังงานสีเขียวมีประโยชน์ทั้งในด้านการลดการปล่อยคาร์บอน ทำให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืนมีความสำคัญต่อการสร้างสังคมที่มีความมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยลดการใช้ฟอสซิลและการปล่อยคาร์บอน เชิงทางธุรกิจสีเขียวนี้ก่อให้เกิดประโยชน์หลากหลายปัจจัยที่เกิดการขับเคลื่อนการเติบโตได้แก่

1. สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ธุรกิจสีเขียวมักได้รับการยอมรับมากขึ้นจากลูกค้าในยุคดิจิทัล ซึ่งส่งผลให้ธุรกิจภาพลักษณ์ที่ดีในตลาดสีเขียว
2. เพิ่มความเชื่อมั่นของลูกค้า การให้ความสำคัญกับความยั่งยืนช่วยสร้างความเชื่อมั่นของลูกค้าที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ ในกลุ่มโลฮาส หรือ LOHAS (Lifestyle of Health and Sustainability) เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีค่านิยมเขียวเป็นกระแสและไลฟ์สไตล์ของคนรุ่นใหม่สนใจในสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มสูงขึ้น
3. ลดความเสี่ยงทางกฎหมาย การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม จะช่วยลดความเสี่ยงทางกฎหมายและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

4. สร้างแรงจูงใจในพนักงาน การทำงานในธุรกิจที่มีความตั้งใจที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ช่วยสร้างสภาพที่ดีในทีมงาน ซึ่งทำให้มีแรงจูงใจและความรับผิดชอบต่องานมากขึ้น การมีส่วนร่วมเกิดการเพิ่มผลผลิตภาพของพนักงาน เกิดแรงจูงใจการทำงาน

สรุป

การเตรียมตัวร่ำรวยจากผลิตภัณฑ์ธุรกิจพลังงานสีเขียวเกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีและการพัฒนาทรัพยากรที่ยั่งยืน ขั้นตอนที่สามารถช่วยในการเตรียมตัวร่ำรวย เริ่มลงทุนในการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีที่หลากหลายและทันสมัย เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยลดการใช้พลังงานและปรับปรุงความมีประสิทธิภาพของการใช้พลังงาน การพัฒนาโครงการ แผนทางธุรกิจพลังงานสีเขียวที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจและทรัพยากร ทำให้สามารถให้ผลผลิตผลิตภัณฑ์และหรือบริการใกล้ชิดกับตลาดสีเขียวตามความต้องการของลูกค้ากลุ่มไฮเอนด์ สร้างพันธมิตรกับธุรกิจและหน่วยงานที่เชื่อมโยงกับพลังงานสีเขียว เพื่อเพิ่มโอกาสในการขยายธุรกิจและแบ่งปันทรัพยากร ส่งเสริมตามรัฐบาลและองค์กรต่าง ๆ มีมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพลังงานสีเขียว การปล่อยคาร์บอนมีผลกระทบที่หลากหลายต่อสิ่งแวดล้อม และการลดปล่อยคาร์บอน นี่เป็นหนึ่งในวิธีที่สำคัญในการทำให้ธุรกิจเกิดการเติบโตและสร้างผลกำไรในระยะยาว

บรรณานุกรม

วีระ มานะรวยสมบัติ. (2554). *The New Rules of Green Marketing [Green Marketing พิมพ์เขียวการตลาดวิวัฒนาการโลก]*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฐานการพิมพ์จำกัด.

สฤณี อาชวานันทกุล. (2557). *The Truth About Green Business [เขียวเปลี่ยนโลก]*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์openworlds.

สยามรัฐ (2566). *การจัดอันดับ 50 มหาเศรษฐีไทย ประจำปี 2566*, สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2566, จากสยามรัฐ เว็บไซต์: <https://www.siamrath.co.th>

อิสริยะ ไพรีพายฤทธิ์ (2564). *American Jobs Plan เปิดแผนลงทุนโครงสร้างพื้นฐานครั้งใหญ่ของโจ ไบเดน*, สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2566, จากThe101.world เว็บไซต์: <https://www.the101.world/biden-american-jobs-plan>

CRlOnline (2564). *จีนมุ่งสู่เป้าหมาย“ความเป็นกลางทางคาร์บอน*, สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2566, จาก China Radio International.CRlOnline ภาคภาษาไทย เว็บไซต์: <https://www.thai.cri.cn>

Forbes Thailand (2566). *10 อันดับมหาเศรษฐีโลกประจำปี 2023*, สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2566, จาก Forbes Thailand เว็บไซต์: <https://www.forbesthailand.com/global-world/world/10-อันดับมหาเศรษฐีโลกประจำปี-2023>